

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Volitve v tržaški okolici.

Duleis in fundo!

Z opisom zmagslavja v našem Rojanu naj zaključimo te članke.

Iz posebnega nemena smo si prihranili Rojan — za zaključek.

Duleis in fundo!

Da, sladko, sladko nam je v duši, da je naš Rojan dal povodom volitev toli sijajen dokaz o svojem narodnem in političnem preporodu!

Sladko, sladko je moralo biti v duši vsakomur, ako je poznal žalostne razmere, ki so vladale v Rojanu svoječasno, a je videl v nedeljo dne 26. m. m., kako junaki, kako odločno in samosvestno in v krasni slogi so šli rojanski volilci na volišče in se tam združili v manifestacijo slovenske stvari v župniji rojanski!

Združili so se v sijajen protest proti grdim falzifikacijam; na volišču so pokazali se svojimi osebami, kako tisto ljudsko štetje — laže!

Na predzadnjem ljudskem štetju so bili našli v Rojanu celih 70 Slovencev!! Na volitvi dne 26. m. m. pa je bilo v župniji rojanski oddanih za slovenskega kandidata 100 glasov! A če k tem glasovom pridodamo slovenske glasove, oddane za italijanskega kandidata, in pa glasove nekotikih socialstov, ki v zmislu dane jim parole niso šli volit, prihajamo do zaključka, da je bilo dne 26. m. m. v Rojanu skoro še enkrat toliko slovenskih volilcev, nego je predzadnje ljudsko štetje izkazalo vseh Slovencev skupaj: možkih, ženskih in otrok!

Volitev dne 26. m. m. pa je bila tudi v glasu protest proti postopanju cerkvene oblasti!!

To je bila obsodba poitalijančevanja rojanske cerkve. Udarce je bil to tako občuten, da je sam župnik Jurizza javno priznal, da izid volitve pomenja zanj najhujši poraz, kolikor jih je doživel v Rojanu.

A ni bil to poraz samo zanj, ampak občuten poraz je to tudi za one, katerim je g. Jurizza slepo — orodje.

Njega so bili najeli, da ubije v Rojanu našo stvar! In sicer s tem, da zanese — on: duhovnik! — razdor med župljani, nemir v družini, sovražstvo med očeti in sinovi in med brate. Rojanci naj bi si stali nasproti kakor dve sovražni vojski in bi se tako ubili med seboj in — našo stvar.

Dan 26. m. m. je dokazal, da sovražnikom nakana ne le ni uspela, marveč da se je naša

stvar v ljuti borbi konsolidirala, da so se v ognju značaji utrdili in da je preteča nevarnost prinesla Rojančanom razsvetljenje, da morajo biti zločini med seboj!

In res: na nobeni volitvi še niso bili Rojanci tako zločini, tako jedinstveni, tako ujedinjeni v oni misli kakor dne 26. m. m. — in na nobeni volitvi še ni v IV. okraju slovenski kandidat dosegel take večine, kakor na tej volitvi.

Da, da: dan 26. minol. meseca nam je prinesel radostno blagovestje, kako se je na tej nevarni ter silno izpostavljeni točki naša stvar konsolidirala! Kakor je bilo to sporočilo z volišča nam v veliko radost, tako je bil dan 26. m. m. se svojim vspehom nad vsemi onimi — nad nasprotniki na cerkveni in občinski oblasti in nad tisto peščico domačih izdajic — dan maščevanja, dan plačila!

Zato nam je toli sladko v duši, ko govorimo danes o divnem nastopu Rojančanov na zadnji volitvi. S tako slastjo v duši smo hoteli zaključiti te članke — tisto slastjo, ki je po dovršeni volitvi napajala duše naših značajnih mož v Rojanu, da so glasno vsklikali od radosti in veselja.

Na vrtu konsumnega društva, na prostorih društva »Zarja« in na mnogih drugih krajih je zaplapolala slovenska trobojnica. Divne naše barve so javljale širni župniji, da tu živi rod, ki je danes v svoji samozavesti izvojeval sijajno zmago!

V trumah se je usuvalo ljudstvo v razne krčme in izlasti na vrtno prostore konsumnega društva. Nasprotniki pa so odšli ali se poskrili v ramoti. Nijednega nismo zapazili nikjer. O vseh strani Rojana so doneli odmevi zvonke naše pesmi in radostnega vsklikanja.

In to je trajalo vse popoldne do pozno v noč, ne da bi se bila pripetila ni najmanjša neprilika. V gostilni pri Ivanu M. Boletu je pevalo pevsko društvo »Kolo«, domače pevsko društvo »Zarja« pa je bilo odšlo na slavo v bratske Barkovlje. Oficijelno slavo v Rojanu je bilo namreč določeno za naslednji dan, za ponedeljek.

In kako pristrana in impozantna je bila ta proslava! Kar ima Rojan možatega, poštenega in zavestnega, zbralo se je na večer v prostorih »Konsumnega društva«. Bilo je tudi nekoliko gospodov iz mesta. Najbolji utis je napravilo na vseh, da je sam bivši zastopnik tega okraja, g. Fran Dollenz, privedel med volilce svojega naslednika, gosp. Gerdola. Posledaji je bil vsprejet neopisno radostjo. Vse mu je hotelo častitati in stisniti roke. Oglašala se je cela vrsta go-

nje med materjo in Brigito, pretrgano vsaki hip prihodom sedaj Petra, sedaj Jurica, sedaj Pepe, ki so prihajali, da povprašajo sedaj po tem, sedaj po onem opravilu. A od nekje iz zadnje sobe je donela Zlatčina ljubavna pesem: »Na te mislim, kada Zora...«, kraj Lavove sobe pa je bilo na zloge presekano čitanje O'ge in Svetozarja. — Ah — Lev je zaprl oči in bilo mu je, kakor da ga zaliva sveža krasna voda. A iz vsega je občutil, kako ga ta dom veže na se bolj in bolj, a te vezi so se toli nežno prijemale njegove duše. Kar zbolelo ga je v srcu, ko je pomislil, da mu bo zapustiti to življenje. In z vso silo je podil take misli od sebe, da se je ganjen pridružil materi in Brigiti, ali da je odhajal doli k Petru, kjer so bili stari Janko, vrtnar Martin in oskrbnik, in so vodili dolga razgovore — pripovedovanje o tem in onem. Ali pa je ostajal v sobi — ter jemal zopet omiljene mu knjige svojih nekdanjih milih mu pisateljev. Oh — kakovo uživanje je navstalo zanj vsakokrat. Kakor kakov gourmand — je segal po knjigah in si sladil duh in srce z lepotami, ki so jih naložili notri. V salonu pak je ponehaval očetova hoja — in vsaki hip je čul, kako isti živahno lista v kaki knjigi ter glasno skandira

vornikov, ki so v navdušenih besedah slavili izvojevano zmago.

Za preobrat na bolje, ki se je izvršil v Rojanu, je posebno značilno to dejstvo, da je prišlo na naše slanje tudi celo omizje njih, ki so bili še prejšnjega dne naši nasprotniki. In posebno značilno je, kako ponižno in brez prigovora so poslušali gosp. Dollenza ogorčeni protest proti zlorabi njegovega imena od njihove strani, in pa vso tisto grenko resnico, ki jim jo je drobil govornik g. Treven. Molčali so, ker jim je bržkone govorila vest, kako so grešili proti svojim lastnim bratom!

No, na to rano je položil balzama govornik g. Stemberger, ki je v divnem govoru, prevejanem od ljubezni in krščanskega bratoljubja, izvajal, da danes ne sme bitisamo dan zmagslavja, ampak tudi dan — odpuščanja. In zaključil je ganljivim pozivom do vseh onih, ki so se bili izgubili v svoji slepoti, naj se povrnejo v svoj dom, v okrilje svojega naroda, v naročje svojih bratov!

Te lepe besede so napravile silen utis na vseh. Ljudje so si stiskali roke med seboj, a govorniku so priradili ovacijo.

Velikim navdušenjem je bila vsprejeta tudi zdravilca vodstvu tržaških Slovencev! Ljudje so po napitnici razpravljali med seboj in so povdarjali, kolike zasluge si je steklo to vodstvo s tem, da je s tako odločnostjo, spojeno s potrebno previdnostjo in obzirnostjo do vseh elementov, ki so prihajali v poštev, dovelo tržaško Slovenstvo do toli sijajne zmage. Danes je v župniji rojanski vera in zaupanje v to vodstvo neomajno.

Temu zaupanju je dajal izraza v pristranem govoru tudi novoizvoljeni zastopnik, zatrdil, da se hoče vsikdar pokoriti disciplini, kakor jo bo zahtevalo vodstvo. On je uverjen namreč, da mu bo ob takem vodstvu še najlaglje delovati za koristi volilcev in za blagor naše okolice. Se svojim zvestim delovanjem se hoče izkazati volilec hvaležnega na izkazanem zaupanju.

S to izjavo je g. zastopnik kar v hipu pridobil za se srca navzočih volilcev, ki so mu navdušeno nazdravljali od vseh strani.

Prostori konsumnega društva v Rojanu, napolnjeni do zadnjega kotička, so bili v ponedeljek po zmagi mesto pravega, pošteno slovenskega veselja in peveci pevkega društva »Zarja« menda niso še nikdar pevali tako iz duše, tako oduševljeno, kakor tisti večer.

Se slastjo v duši smo opazovali elementarni pojav radosti po izvojevanju zmagi, ve-

ljubljenega Virgila. In šumenje po dvoru je kakor v daljavi prehajalo mimo njega — prav kakor zvok tistih tajnih harmonij, ki jih dete meni čuti v jutro v višinah nad sabo.

Ves se je ugloobil v slast in razkošje tako, kakor je nekdanj, za mladimi dnji užival, in vsa njegova notranjost je odsevala od tople hvaležnosti in ljubezni do doma. In sedaj ni bilo le srce in čustvo njegovo v tem vzburjenju, zadovoljnih vzbilih duše, sedaj je sodeloval na tem tudi razum. Kakor da je stari dom deloval tudi na logiko. Kdo bi mogel pogoditi sled in razvoj misli in prepričanja katerega človeka? — Saj — kdo je še videl in gledal, kako rastlina raste od hipa do hipa? Lev je ne le sreem, ampak tudi duhom postal popolnoma drugačen v svojem prepričanju. Tudi sedaj ni gledal še vsega na svetu v sijajni rožnati luči; on je dobro videl tudi sedaj, kako težko je vse življenje, kako neusmiljeni so ljudje, kako veliko mora človek trpeti. A, mej tem ko poprej ni mogel opravičevati pod razumom svojim vesoljno bitstvom, mej tem ko se mu je poprej vsa ta muka in beda življenja zdela brez svrhe, in ni mogel najti nikjer in v ničemer tolažbe človeku — je pa sedaj nosil v duši trdno prepričanje, da svet mora

selo nam je vskipevalo v srce oni večer zmagslavja, in sledkimi čustvi v duši zaključujemo ta poročila.

Z Rojanom smo hoteli zaključiti: Duleis in fundo!

Boj za slovensko bogoslužje.

(Iz goriških svečeniških krogov).

V.

V boj za glagolico!

Hrvatje in Slovenci zahtevamo potem takem nazaj, kar nam je bilo vzeto nekdanj krivičnim potom! Glagolica je dovoljena kakor bogoslužni jezik, je zakonita, ker papeži so jo potrdili kakor tako.

Zahtevamo, kar je dovoljeno in pravično! Da bo imela naša zahteva gotov in hiter učinek, to je odvisno v prvi vrsti od naše narodne duhovščine. Dosedaj je bila duhovščina vedno nasprotna temu gibanju, in kar a priori je bilo obsodeno tozadevno gibanje! S temi besedami seveda ne odrekamo večini duhovnikov narodnostnega čuta in pa njenih zaslug za razvoj slovenskega naroda; konstatujemo pa, da sta v onih duhovnikih, ki zavzemajo višja mesta v hierarhiji, ta čut in ljubezen do naroda stopila bolj v ozadje in dala prostor neki večji ali manjši sebičnosti, in da v naših prelatih ne opazamo jasne, odkritosrčne odločnosti v narodnostnih vprašanjih, ki bi morala dičiti prave Slovence! Iste spremembe vidimo tudi v tistih idealnih individuih, ki sanjajo o sličnih časteh! Sicer priznavamo, da morajo duhovni najprvo vršiti svojo stanovsko dolžnost, namreč, da ščitijo in vtrjujejo vero v ljudstvu, ne uvidevamo pa, zakaj se protivijo stremljenju, ki hoče slučajno imeti od katoliške vere tudi kako korist v narodnem oziru! Ali katoliška vera ne sme donášati nobene časne dobrote človeštvu?! Ako sme, kar je nedvomno dokazano z mnogimi zgodovinskimi dejstvi, potem sme tudi slovenski narod to dobroto vsprejeti in ima pravico, da ga nikdo ne ovira v tem in najmanje slovenski katoliški duhovnik! Kakor ima slovensko slovensko svoj temelj v verskih knjigah in so bili vsi slovenski spisi do XIX. stol. skoraj izključno verske vsebine, tako smemo tudi upati, da nam bo katoliška vera pomagala v prihodnje k našemu trajnemu obstanku. Bog se bo vedno s' avil, katoliška vera ne izgine in zjo ne izgine tudi jezik, ki ga ra-

obstati in da se človek nikdar ne izogne temu obstanku ter da mora radi tega prenašati to življenje. A dom mu je kazal, kako mu bo ta naloga laglja. On je v pojavih doma in v njegovi čarobnosti našel delovanje ljubezni. Ljubezen je, ki obseva z milino ves dom ter življenje po deželi podaja te stokratne divne hipe, kar jih je preživel od pravega svojega koraka preko rojstnega praga. On je užival — a to dejstvo mu je bilo zadostno, da je veroval v realnost teh lepot in da je veroval, da človek more doživeti časov zadovoljstva. Le — ljubezen — ljubezen mu je potrebna k temu. Lev je slutil sedaj, od kodi vsa beda današnjega rodu. Ta rod je izgubil ljubezen in zatajil srce, udajajoči se izključno le razumu, in je pozabil, da človeška duša ne obstoji le od duha, ampak tudi od srca. Zato je ta rod tako sebičen, tako nizek — tako brez vzleta — tako nesrečen. Vse slasti podaja človeku le srce, ono ga dela dobrega, nežnega, pravičnega, nesebičnega — ono pomaga tudi samemu duhu, da deluje dalje, ko se mu prikazujejo neprijazni pojavi, ker izpolnjuje dušo z ljubeznijo do stvari, po kateri duh hrepeni in teži.

(Pride še.)

PODLISTEK.

94

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C. XXIX.

Vse življenje na deželi se je združilo sedaj popolnoma na dvoru, ki je se svojo toplino, svojimi debelimi zidovi, se svojo dobro streho pozival k sebi in pa vsprejemal v svoj objem. Tudi ptice, ki so se pritiskale k oknu, kakor da iščejo zavetja v njem.

Ves dan je šumelo sedaj o njem od opravila. V enem kotu se je obdelovalo žito, v drugem so kupičili turščice, tam zopet je odmevalo od dekliske pesmi, in zopet, kje drugje od možkega smeha. V Franovi sobi pa so pevali in žvrgoleli ščinkovci in čeki da je zvenelo po vsem velikem domu, med tem ko so se po dvorišču oglašale kokoši in so z občudovanjem gledale na junške peteline, ki so se tudi sedaj po visokem snegu drznili odhajati dalje od dvora in so z vzvišenih mest kikiriki — ali glasno in jasno. Iz salona in veže je bilo čuti pravilen in težak korak, ki se je sprehajal od enega kraja do drugega, in čuti je bilo razgovarja-

bimo na cerkvenih slovestnostih, in nazadnje se ne izgubi narod, česar jezik varuje cerkev.

Politični pregled.

V Trstu, 7. maja 1903.

Dogodki na Hrvaškem. Nad okrajem križevskim in kr. svobodnim mestom Križevci je proglašen »prieki sud« (naglasodba), odredba torej, ki se rabi le v skrajnih slučajih.

O neposrednem vzroku silnemu razburjenju kmetov v tem okraju, posnemljemo iz oseške »Narodne obrane«: Dne 23. aprila so bili priredili dijaki shod v vasi Tučeniku, na kateri je došlo tudi do 150 kmetov. Med zborovanjem pa je prišel med nje pristav iz Križevcev, Graf, da aretirajo jurista Dečaka. Navzoči so protestirali proti temu, ali rečeni je bil odveden v zapore okrajnega sodišča. Radi tega je prišlo v Križevcih do demonstracij in je bilo tem povodom zaprtih 60 oseb. Trije dijaki so bili obsojeni na izgon za 10 let iz območja križevskega ter na tri dni zapore. Jeden dijakov je bil obsojen na izgon za tri leta. Začetnik shodu je bil vrhu izgona obsojen na 14 dni zapore. Te obsodbe so razburile kmete po vsej okolici. Dne 29. aprila pa so prišli orožniki v Glogovnico pri Križevcih, da aretirajo župnika Novaka. Kmetje pa so branili svojega župnika. Na to je došel v Glogovnico sam predstojnik Trnski (sin znanega hrvaškega pesnika Trnskega). Ali to svojo odločnost malo da ni poplašal s svojo — glavo. Kmetje so prijeli Trnskega in ga zaprli in le posredovanju župnika Novaka da se je imel zahvaliti, da mu je ostala glava živa. Predstojnik Trnski je moral vse obljubiti kmetom, samo da bi ga izpustili. Brzjavno pozvano vojaštvo je osvobodilo predstojnika Trnskega.

Dne 1. maja je prišlo silno ljudi v mesto, uverit se, da li bo Trnski držal svojo besedo. Okolo poludne je prišel predstojnik na balkon z zastavo v roki. Pozdravil je narod, in zahvalivši ga, da mu je ohranil življenje, je zaprosil ljudstvo, naj se mirno razide na svoje domove. V to ime jim je izročil zaželjeno zastavo. Narod se je razšel ob živoklicih.

Načelnik vojakovaški je hotel zapreti župnika Novaka. Začuvši to, so kmetje šli iskat načelnika in našli so ga skritega v nekem sodu. Nalili so vode nanj in ga nekaj časa držali v tej neprijetni poziciji. Neke stražarje so kmetje topli s palicami.

Novine javljajo, da je predstojnik Trnski suspendiran od službe in plače.

Iz ogrske zbornice. Pred prehodom na dnevni red včerajšnje seje ogrske poslanske zbornice pritoževal se je košutovec Lengyel radi tega, da se kljub stanju »ex lex« vsejedno pobirajo davki in užitnina in radi tega, da so ogrski državljani v Avstriji podvrženi naboru, dasiravno se v ogrski zbornici ni vprejel zakon o kontingentu novincev.

Domobranski minister, baron Fejervary, je odgovarjal, da se oni ogrski državljani, ki se v Avstriji prostovoljno predstavijo, na nabor le zdravniško pregledajo, a v vojske bodo vprejeti še le tedaj, ko bo v ogrski zbornici vprejet zakon glede kontingenta novincev.

Zbornica je na to prešla k glasovanju o odgovoru domobranskega ministra na Vardadyjevo interpelacijo in je ta odgovor vprejela s 131 proti 32 glasom.

Dogodki na Balkanu. Včeraj je priplulo pred Solun več vojnih ladij in sicer italijanskih, nemških in francoskih.

Iz Carigrada poročajo, da voditelji ustašev jako obžaljujejo, da so bili o zadnjih dogodkih v Solunu oškodovani tudi tuji državljani. Širi se vest, da je vodstvo ustaškega gibanja sklenilo sedaj nekoliko odnehati ter zopet zapričiti še le v avgustu z ustajo in sicer na širši podlagi. V Carigradu pa sumijo, da hočejo ustaši s tem zavesti turško vlado, da bi jo tem lažje presenetili nepripravljeno.

Vsled dogodkov v Solunu dogodilo se je v Skoplju, Kōnuli, Monastiru in po vsej Macedoniji mnogo aretiranj Bolgarov. V Skoplju so aretirali tudi tajnika bolgarskega škofa, Tončeva. Med aretiranci je mnogo bolgarskih odličnikov. V Carigradu so aretirali tudi več bogatih bolgarskih trgovcev. V Skoplje so nadalje privedli 23 ugrajenih Bolgarov, med katerimi so bili tudi en du-

hovnik in dva gimnazijalna profesorja iz Skoplja.

V Monastiru vlada velik strah, ker se prebivalstvo boji, da se tamkaj pripravljajo atentati z dinamitom. Včeraj zjutraj so bile vse ulice zasedene po vojaštvu, vse trgovine zaprte in prebivalstvo je v množicah zapuščalo mesto.

Blizu Skoplja se je te dni zopet vršila bitka med ustaši in turškimi vojaki. O tej bitki pa niso še dole podrobnosti. Druga bitka se je vršila v vasi Panica blizu Sereša. Ustaši so proti Turkom metali dinamitne bombe. Bitka se je vršila kakih 30 ur.

Vsled eksplozij bomb je navstal požar v nekaterih hišah. Več ustašev je v ognju našlo smrt, ubitih od turških krogelj pa je bilo ednajst njih, med istimi tudi načelnik Dalčev. Pri njem so dobili zemljevid okolice Sereša ter načrt za napad na železniško progo.

»Vossische Zeitung« meče vso krivdo radi dogodkov v Macedoniji na bolgarsko vlado, katera da dopušča, da se iz Sredca ven neti vse ustaško gibanje. Voditelji ustaje da so bivši bolgarski častniki in nekateri da imajo še sedaj bolgarske uniforme. Isti list trdi, da je bolgarska vlada kriva, da je sedaj vsa Evropa — vznemirjena radi dogodkov v Macedoniji.

Te je pa že res nezasišano! Nemški list zahteva tu, naj bi se Macedonci pustili mirno klati, samo da bi se Evropi ne bi bilo treba vznemirjati!

Cesar Viljem v Vatikanu. Cesar Viljem je torej priliko svojega obiska v rimskem Kvirinalu porabil tudi v to, da se je poklonil glavarju katoliške cerkve v Vatikanu. In sicer je ta obisk priredil na izredne sijajen način. Posebno pomembnost je hotel dati temu obisku s tem, da je vzel seboj svoja oba sina in svoje spremstvo.

Ves ta obisk Viljelmov v Vatikanu je bil tako prirejen, kakor da je sedanji vladar Nemčije hotel nastopiti slično nastopanju Karola Velikega. Ta namera njegova se je osobito izražala v dejstvu, da je poklonil papežu sliko stolne cerkve v Metz, čije pročelje je slično onemu starodavne stolne cerkve v Rheimsu, kjer so se kronali francoski kralji. V tem daru je tendencija, je izražena želja, da bi zopet vstalo »Rimsko cesarstvo nemškega naroda.«

V zvezi s to tendencijo je klicanje nemških romarjev (med katerimi je bilo tudi katoliških duhovnikov in menihov), ko je Viljem zapuščal Vatikan: Živio Karol Veliki drugi!

Na vsakogar napravlja to utis, da se je s tem hotelo napraviti nekako protitežje proti sedanjemu »kulturnemu boju« na Francozskem; na nas Slované pa mora napravljati mučen utis, da se sedaj v Vatikanu napravlja taka struja, ki more biti le v prilog aspiracijam protestantske Velikonemčije.

Tu nam prihaja v spomin zgodovinsko dejstvo, koliko je morala katoliška cerkev trpeti od strani nemškega naroda, ki vedno in povsod išče le svojo korist. Tako je bilo vsikdar, dokler je imela nemška posvetna oblast vpliva na Vatikanu; a tudi nemški episkopat ni bil nič boljši. Čim se je čutil doma dovolj močnega in zavarovanega, je silil na dan se svojimi velikonemškimi pretenzijami in je skušal na vse mogoče načine osvoboditi se od naslednikov svetega Petra ter si skušal podjarmiti bližnje narode in soselane Slované.

Ta nevarnost se kaže tudi sedaj v obilni meri, kar nam potrja dejstvo, da je Viljem pozval k sebi kardinala Gottija, ki je presumtivni naslednik Leonu XIII. na papeževi stolici; in ako bi tudi ne dosegel tega, ima vseeno veliko moč, ker je sedaj prefekt propagande, ali »rudeči papež« in ima kakor tak velikanski vpliv na vsem Istoku in tako tudi v sami katoliški cerkvi.

Tako prinaša obisk Viljelma II. Vatikanu in vsemu katoliškemu svetu resno nevarnost. Nam se ne trebnj ravnati pred tem. Zlomili smo že marsikatero nevarnost, in prestanemo tudi to. Vatikanu pa pridejo morda časi, ko se bo zopet moral spomniti onih, katere je že tolikokrat zval na pomoč proti nemškemu navalu — nas Slované!

Odhod cesarja Viljelma iz Rima. Cesar Viljem in princei so se včeraj ob 5. uri popoldne poslovili od kraljice Jelene. Četrto ure pozneje je cesar v družbi princev in kralja Viktorja Emanuela zapustil Kvirinal in se odpeljal na kolodvor. Tam je ostal cesar še kakih 10 minut v pogovoru

s kraljem, ministri in drugimi dostojanstveniki. Vlak s cesarjem in princei se je odpeljal ob 5³/₄ uri. Kralj in cesar sta se jako prisrčno poslovila.

Tržaške vesti.

Naši zastopniki v mestnem svetu. Čitateljem ne treba še le razlagati, kaka je pozicija naših okoličanskih zastopnikov nasproti večini v mestnem svetu. Menimo zameriti principijelno stvarno stališče kakor bratitelj na eni strani gmotnih potreb okolice, na drugi pa idealnih narodnih in političnih interesov.

Ni lahka ta pozicija v mestnem svetu. Ta duvalizem v njihovih nalogah, zahteva od njih na eni strani previdnosti in finega takta, na drugi pa zopet tiste odločnosti, ki se v slučaju potrebe ne plaši tudi najhujih konfliktov.

Za povoljno reševanje take dvojne naloge treba inteligence in socialne uglašenosti in okretnosti. Ta potreba je tem večja, čim močnejši, navihaneji in izvežbaneji ter v izboranju sredstev neakropuloznejši je nasprotnik, proti kateremu treba manevrirati.

In ravno v našem mestnem svetu imamo nasprotnika, ki je sila nevarna, ker združuje v sebi vse navedene lastnosti. Poreče nam morda kdo, da smo nedoedni v svojih trditvah, češ: te dni ste vedno povdarjali, da je novi naš mestni zastop oziroma deželni zbor sestavljen skoro iz samih nulitet, sedaj pa kar hkratu prihajate z zatrdilom, da so to same kapacitete, s katerimi je parlamentarna borba sila težavna.

Na prvi hip bi se zdelo, da smo res zašli v protislovje. In vendar nismo. Kar smo rekli o povprečnem duševnem nivou — mož, ki sestavljajo novi mestni svet — to stoji! Ali ravno ta duševni nedostatek mož, ki sestavljajo sedanjo večino, dela isto tako nevarno, kakor smo rekli. Ker jim popolnoma nedostaja močnost za nezavisno presojanje stvari, — ker jim torej nedostaja samostojnost v mišljenju in nazori, je posledica ta, da se slepo pokore vodstvu v vsem in da ima vodstvo za seboj absolutno zanesljivost, slepo pokorno, do ekcesne disciplinirano in zato nezmojljivo falango. Poleg volje vodstva ni v tej večini absolutno nikake druge volje. A to vodstvo, ali da govorimo konkretnije: oseba, ki je gospodar, avtokrat v tej večini, združuje v sebi vsa ona nevarna svojstva, o katerih smo govorili gori!

Takova je torej večina, proti kateri se je boriti in pred katero se mora braniti naša slovenska delegacija.

Nelepa spekulacija na nerazsodnost ljudi je torej to, ako izvestni ljudje, katerim je gonilna moč edino le — animoznost proti osebam, blebečejo, kakor da bi bilo edino koristno za našo stvar, da bi bilo najbolje ustrezno tej naši stvari, ako bi bila naša delegacija sestavljena iz samih poštenih priprostitih domačinov!! To je zavestno, nelepo in nepatrijotično zavajanje v krivo umevanje položaja in nalog naše delegacije. I seveda, ako bi bilo pomagano že s samim poštenjem in rodoljubjem! Ali ni — žal, da ni! Proti takemu vodstvu, kakor je ima večina v našem mestnem svetu, treba tudi na naši strani — da govorimo kar naravnost — primerne svote inteligence! Kdor govori drugače, zavrača stvari in ne želi vspeha naši stvari! To so uvideli tudi vsi razsodni okoličani, ki so v tem spoznanju izlasti povodom zadnjih volitev odločno zahtevali od odbora našega političnega društva: dajte nam inteligentnih kandidatov! Tako neizprosno so pritiskali, da je bil odbor političnega društva naravnost v zadregi. Od tod je tudi prihajalo, da je bilo letos vprašanje kandidatur tako težavno in kočljivo, kakor še nikdar do sedaj! Od tod je prihajala tudi tista namišljena »revolucija« proti političnemu društvu, o kateri je govoril tudi ljubljanski »Slovenec« in že menil o tem, da se »jasni« v zmislu, kakor si je prisrčno želel on, ne mené se za akutno nevarnost, ki bi bila ob sedanjih razmerah neizogibno spojena z narodno stvar, ako bi se sedaj pojavila taka »revolucija« na — volišču!

Če kdo ne veruje, da je tako, naj le gre poizvedovat med razsodne rodoljube po okolici, in osobito naj gre povpraševati v I. okraj, kjer izve, kako so ravno tam neprestano pritiskali na politično društvo »Edinost«, naj jim ono da kandidata. A res prava sreča je bila, da jim ga je moglo dati celo

iz njihove srede. Ne morda ukljub, ampak po zaslugi in iskrenih prošnjah političnega »Edinost« je prvi okraj dobil zastopnika, s katerim more biti zadovoljen v polni meri. In da je temu res tako, kakor pravimo mi, za to govore najjasnejše številke — tiste velikanske večine, s katerimi so bili izvoljeni vsi kandidati političnega društva »Edinost«, in pa tista odločnost in navdušenje, s katerimi so šli to pot okoličani v boj! Nikdar še tako — to rečemo lahko z mirno vestjo.

V interesu narodne stvari se moramo torej le radovati, da je mej našimi okoličani jelo prodirati to spoznanje.

To smo hoteli povedati. Sedaj pa bo morda zanimalo še naše čitatelje, kakova je pozicija naše delegacije nasproti večini, ne po političnem in narodnem stališču, ne po načelih, ampak po prostorih, ki jih zavzemajo naši v mestni zbornici!

Naši sede na skrajni desni, a na skrajnem krilu naše delegacije sedi svetovalec gospod Ivan Gorup, na nje levem krilu, v soseščini italijanskih zastopnikov, pa svetovalec gospod dr. Slavik. In vmes sede po vrsti svetovalci dr. Rybář, dr. Gregorin, Gerđolin Sancin.

Tako naj bo! Včerajšnji »Indipendente« razpravlja v precej dolgem članku o — interesantnem vprašanju: kako bi bilo možno to našo okolico poitalijančiti. To je le interesanten zaključek, ki involvira pripoznanje, da je bilo zgrešeno vse dosedanje vedenje italijanske gospodovalne stranke nasproti naši okolici.

»Indipendente« pretresa način dosedanjega delovanja svoje stranke v okolici in o konečnih — nevspehih tega delovanja.

In modruje, da za pridobitev teh »tridih« in »divjih« okoličanov bo trebalo intenzivne agitacije! Trebalo bi ustanoviti kmetijsko posojilnico, trebalo bi, da pomnože razne komunikacije, da se popravijo poti, trebalo bi posebno, da bi laški meščani kupovali okoličanska posestva, ter bi tam zidali svoje »vile«!

»Indipendente« se bo morda čudil tej le naši izjavi: Gospoda naj le začno tako in mi mestni Slovani ne bomo se protivili! Res bi bil že čas za to, da mesto odpre svoje velike (žal, da sedaj prazne!) blagajne na korist naše prežapuščene okolice.

Dajte, pomagajte revnim okoličanom! Mi bomo zadovoljni, ako bomo videli, da pomagata in greste na roko zapuščenim našim okoličanom.

Poleg »dobrot«, ki jih nasvetuje »Indipendente«, bi bilo želeli, da gospoda že enkrat odpro prepotrebne slovenske šole v Padriču, v Rocolu, v Škorklji in pri sv. M. Magdaleni, na čemer jim bo hvaležna vsa okolica in vse Slovanstvo mesta Trsta!

Tudi zidanje meščanskih dvorcev po okolici nas ne bo plašilo. Vsi eventualni lastniki takih dvorcev naj se vpišejo v volilne liste za okoličanske okraje. Tako bo vsaj upanja, da zmagamo mi kedaj v par mestnih razredih in morda s pomočjo raznih »cittadinov« slovenske narodnosti! Le ven gospoda — na slovenska, okoličanska tla! Mi mestni Slovani pa ostanemo in se bomo v zameno — množili v mestu! Ako nam gospoda pomorejo do tega, da se nam posreči, da zagospodarimo nad mestom, jim bomo hvaležni in hvaležni jim bodo tudi naši vrli okoličani, katerim bi mi potem znali bolje pomagati, nego so jim pomagali do sedaj signori.

Toda šalo na stran! Naši »dobri« Lahki ukrepljejo že nad 20 let sem, kako bi se dalo polasčiti našo tržaško okolico! Pisalo se je že mnogo in še več govorilo, a stvar le neče iti! Ko bi ne bilo teh »nepotrebnih« mestnih Slovanov, bi se že kaj ukrenilo — ali ti »širje, padli sem doli s hribov«, delajo preglednico našim »dobrim« signorom! Ali ti v mestu so na potu, da si signori ne upajo prav v okolico...!

V vsej resnosti pa jim ponavljamo, da bi bilo obični v dolžnost, da bi bilo to postulat najprvotnejše pravičnosti, da občina enkrat že kaj stori za duševno in gospodarsko povzdigo svojih — davkoplačevalcev po okolici!!

Rojančani, pozor! Kakor vam je znano, namerja g. Zucculini zgraditi v Rojanu tovarno za asfalt. Komisijaki ogled bo dne 11. ob 10. uri popoldne na lieu mesta. Proti tej zgradbi imajo rojanski župljani (brez razlike stranke in narodnosti) tehtnih pomislekov v zdravstvenem in varnostnem pogledu. Čujemo, da so nekateri njih že uložili protest na magistrat. Debro bi bilo, da se jim pridružijo še

drugi. Čas za plemenite proteste je do dne 9. t. m. do 2. ure popoldne. Kdor bi zamudil ta rok, bo mogel predložiti svoj protest ustmeno komisiji na lieu mesta dne 11. t. m.

V nedeljo, desetega maja,
Zvečer ob sedmih in pol
V gledališču Fenice bo falka
Iz Trsta in iz okol.—

Za veliko narodno veselico na korist družbe sv. Cirila in Metodija na vrtu šole pri sv. Jakobu prigrasilo se je že pevsko društvo »Zvon« z Opčin.

Opozorjamo zopet, da bo posvetovanje odposlancev naših društev v nedeljo ob 10. uri zjutraj v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu«, ulica Stadion št. 19.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi dne 21. junija svojo veselico. Toliko na znanje drugim društvom.

Otvoritev »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Včeraj je konsumno društvo pri sv. Ivanu v svoji seji sklenilo, da se bo otvoritev »Narodnega doma« vršila dne 14. junija. Ker pa še ni definitivno določen dan za veliko narodno veselico na korist družbe sv. Cirila in Metodija, utegnili bi nastati glede dneva otvoritve kaka sprememba, kar pa bo možno določiti po posvetovanju, ki se bo vršilo v nedeljo predpoludne ob 10. uri v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu« radi prireditve slavnosti na korist družbe sv. Cirila in Metodija.

Če ne bo ta poslednja slavnost dne 14. junija, potem ostane ta dan določen za slavnost otvoritve »Narodnega doma« pri sv. Ivanu.

»Slovan«ko pevsko društvo» vabi vse svoje gospičice, gospe in gg. pevce na skupno vajo, katera se bo vršila v petek zvečer ob 8. uri in pol. Naproseni so vsi, da se v polnem številu udeležijo in da redno zabesajo k vajam, ker je le malo časa do koncerta.

Ruski kružok naznanja svojim članom, da prične z današnjim dnevom zopet redni pouk (I. tečaj ob torkih in petkih od 7. do 8. zvečer; II. tečaj ob ponedeljkih in četrtnih od 7. in pol do 9. ure zvečer).

Dražbe premičnin. V petek, dne 8. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aardebde tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Starem trgu št. 57, čevlji, hišna oprava in oprema v zalogi; v ulici Concordia št. 5, in v ulici Amalia štev. 22, hišna oprava, oprema v zalogi in razno; v ulici Salice št. 4, hišna oprava; v ulici Giuliani štev. 26, hišna oprava; v ulici Kandler št. 2, hišna oprava; v Rocola št. 469, hišna oprava; v ulici Galsi št. 6, klopi, čevlji in razno; na Greti št. 13, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 15,2, ob 2. uri popoldne 18,7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761,2. — Danes plima ob 8,0 predp. in ob 7,28 pop.; oseka ob 1,36 predpoludne in ob 1,6 popoldne.

Dober svet. Kdor želi nasejati lep travnik, temu priporočamo, da si naroči od e. kr. dvornega zalagatelja semen Edmunda Mauthner v Budimpešti mešanico trav imenom »Promenade« in Margarethen-Insel. Ze 29 let zalaga Mauthner te semena najkrajnjim nasadom v Budimpešti Marjetinim otokom.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Smrtna kosa.** V Gorici je umrl Slovenec dobro znani trgovec gosp. Jurij Mose.

× **Obrtna šola za zidarje v Renčah** je imela v nedeljo sklep šolskega leta. Vspehi šole so bili najlepši. Na učnih izdelkih se je videla velika pridnost učencev, ki se kaže posebno v natančno izvedenem elementarnem risanju in stavbenih načrtih. Ta obrtna šola je bila ustanovljena pred 7 leti. Minolo šolsko leto je obiskovalo pouk v 3 razredih 62 učencev, med temi 54 domačinov in 8 iz drugih občin. Učenci so redno zahajali v šolo ter pridno sledili pouku, kar kaže konečni povsem povoljni uspeh. Podučevalo se je: prostoročno in geometrično risanje, nauk o stavbarstvu, modeliranje, obrtno spise in računstvo, knjigovodstvo ter nemščina. Zavod so gmotno podpirali visoka naučna uprava, deželni odbor, kupčijška zbornica, okrajni šol. svet in domača občina.

Tudi grof Attems je velik prijatelj te šole.

× **Italijanski napisi na Krasu.** Pišejo nam: Gotovo bo zanimalo vaše čitatelje, ako bodo čuli, da se v Gorjanskem, na našem kränem

slovenskem Krasu, nahaja napis »Colletteria postale«. Kdor ne umeje italijanščine, temu bodi povedano, da pomenja to »poštna nabirnice«. Značilno je tudi, da tu ni dobili nobenih dopisnic v nobenem deželnem jeziku! To menda zato, da se ne krši — ravnopravnost!

Pozor torej na rečeni napis, vsi vi, ki se utegnate voziti skozi naše Gorjansko! — Tudi kateri gospodov s poštnega ravnateljstva, ki se bo morda slučajno vozil preko Gorjanskega v Komen, naj se ozre tja gori na omenjeni napis. Morda mu pride misel, da bi morda vendar dobro bilo, ako bi se izvršila kaka sprememba na onem napisu.

Vesti iz Kranjske.

* **Podžupanom v Ljubljani** je bil predvčerašnjim izvoljen od mestnega sveta g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški.

* **Pogreb milega Simona Rutarja** se je vršil predvčerašnjim ob veličastni udeležbi iz vseh slojev izlasi pa iz pisateljskih in učiteljskih krogov. Na čelu spreveda, ki se je pomikal od mrtvašnice na ljubljanskem pokopališču pa do rakve pisateljskega društva, v katero so položili zemске ostanke nesrečnega Simona, so korakali »Sokolci« in pevci društva »Ljubljana« z zastavama.

Počivaj v miru, blagi Simon Rutar!

* **Na letni semenj v Ljubljani** v ponedeljek dne 4. t. m. je bilo prignanih 1067 konj in volov, 216 krav in 47 telet, skupaj 1330 glav. Kupčija je bila za pitane voli srednja, za plemenke vole in konje pa živahna. Kupcev je došlo veliko, ptujih in domačih.

Vesti iz Štajerske.

— **Dvojna mera.** Zopet izgled dvojne mere, ki vlada na Štajarskem. Slovenski učitelji se denuncirajo od nemškutarske strani radi vsake malenkosti. Niti na čašo piva ne smejo v kak »narodni dom«, ako nočejo, da se spravi nadnje kakov nemški denuncijant.

Ker pa take denunciacije le redkokedaj ostajajo brez efekta, je za slovenske učitelje nevarno sploh kazati (in bodi tudi najskromnejši način), da se čutijo Slovence.

Slovenski učitelji so vezani na rokah in nogah. Vse drugačno svobodo pa uživajo nemški učitelji. Oni morejo brez vsacega strahu kazati svoje nemškonačionalno mišljenje. »Sülsleierische« navaja kakor izgled nekega nemškutarskega učitelja v neki slovenski občini, ki je tako drzen, da izdaja prave pravceate proglase do ljudstva, naj se poslužuje knjižnice, ki jih ustvarja tisto prosulo društvo »Südmarek«. Mej tam torej, ko se slovenski učitelji niti ganiti ne smejo, morejo nemški učitelji svobodno javno nastopati kakor prvoboritelji nemške ideje.

Tudi ozirom na učiteljski stan velja torej na Štajarskem tista znana »dvojna mera«.

Gospodarstvo.

Naš zlati denar. (Josip Ulčakar v »Tršč. Lloyd«).

V zadnjih časih se je mnogo govorilo in čitalo o cekinih; naše ljudstvo je pričelo imenovati nove zlate krone »ekine«. To pa je napačno; cekini so popolnoma drug denar, in sicer se kujejo tudi še pri nas poleg novega zlatega denarja kronske vrednote.

Predno se je pri nas uvela zlata veljava, kovali so se v naši državi sledeči zlati denarji:

1. Komadi po 8 in 4 gold. v zlatu, ki odgovarjajo popolnoma komidom po 20 in 10 frankov; torej 8 gld. v zlatu je bilo in je še 20 frankov v zlatu (Napoleon d'or, Fran Josip d'or). Ti komadi so jako podobni našemu sedanjemu denarju v zlatu, imajo skoraj enako veličino in enak rob in isti napis na robu, le napisa na straneh sta drugačna. Prav lahko se pripeti, da se vzame 8 gld. v zlatu za 20 kron v zlatu, kakor tudi 4 gld. za 10 kron. Izguba sicer ne iznaša toliko, kolikor kažejo navidezno številke, ampak precej manje. Osem gold. v zlatu namreč ni 20 K v zlatu, ampak K 19-04, toda o tem pozneje. Ta zlati denar je tako nekako sličen novemu kakor srebrni komadi po 2 gld. in 1/4 gld. novim petčam in kronam. Radi tega so ta denar umaknili iz prometa, med tem ko imajo zlati naši komadi po 8, ozirom 4 gld. vrednost kakor napoleoni; imajo torej še veljavo, a se ne kujejo več. Imajo tudi enako množino čistega

zlata kakor napoleoni, t. j. v 1000 delih 900 delov zlata, 100 pa bakra za primes. Na isti podlagi, torej enake vrednosti, se kuje zlati denar z različnimi imeni tudi v drugih državah; tako na pr. imajo za podlagu francosko veljavo vse one države, ki so bile pristopile k »lega latina«, in še nekatere druge, ki pa imajo le glede zlatega denarja isto vrednoto: Avstrija (8 gld.) v zlatu, Bolgarska (20 levov), Srbija (20 dinarjev), Italija (20 lir), Španjska (20 pesetas), Švica (20 frankov), Belgija (20 frankov) itd.

2. Cekine, ki so pri nas znani že od starih časov, so imenovali poprej in imenujejo tudi zdaj dukate. Ime »ekin« smo prejeli od Benečanov, ki so imeli svojo lastno kovačnico za denar in jo imenovali »zecca«; odtod ime »zec hino« — cekin — zlatemu denarju, ki se je tam koval. Ko so Benetke prišle pod Avstrijo, pričela je tudi ta kovati cekine. Poprej pa so imenovali enake ali pa tudi različne druge zlate komade »dukate«, tudi iz laščine — ducato. Bili so namreč severno italijanski vojvodi iz Ferare, Modene, Florence prvi, ki so začeli kovati denar s svojo lastno podobo, in iz besede »duca« — vojvoda — so nastali »ducati«, kakor se tudi iz Florence došli denar imenuje — »florino« — fiorino — forint.

Imeni cekin in dukat seveda nista zaznamenovali vsikdar enako velike in enako vredne enote, ampak le enakovrsten zlat denar, radi tega tudi še dandanes menijo pri nas da je vsak zlat denar že cekin.

Ker pa se dandanes z imenom cekin (dukat) označuje poseben trgovski komad denarja, treba te že ločiti natančneje definirati, kajti razlika ni malenkostna. (Zvršetek pride.)

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 9. do 30. aprila poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upraviništvo »Mira« v Celovcu 717-14 K, upraviništvo »Sl. Naroda« 7638 K, uredništvo »Slovenca« 6216 K, žup. Iv. Sakser v Hotedrščici 10 K, prof. B. Štifter v Kalugi (Rusija) 5 K, arhivar A. Askere v Ljubljani 5 K, Iv. Zabrič v Trstu 3-20 K, Nasprotniki domačega prepira v X. 40 K, žup. A. Fišer v Ribnici (Štaj.) dar Mohorjanov 4 K, J. Menhart pri Vel. Nedelji za »Orm. spom.« 2 K; posojilnice: v Črnomlju 40 K, v Ptuj 200 K, v Ribnici 50 K, v Slov. Bistrici 40 K; podružnice: možka v Kamniku 287-80 K (po »Sl. N.«), možka v Celju 130-50 K, možka v Radovljici 56 K, ženska v Gorici še 20 K, možka Šentpeterska v Ljubljani 169-34 K, za Polzelo 50-80 K; za družbene knjižnice je 13 odjemnikov poslalo 3560 K, in sicer: kapl. Fr. Vidmar v Šmihelu 6 K, dek. A. Rogič v Hrušici 5 K, opat Fr. Ogradi v Celju in žup. J. Brenc v Preski po 5 K, kapelan Št. Terškan v St. Petru pri Novem mestu in kur. Iv. Zupan v St. Petru Notr. po 3 K itd.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Vabilo na ustanovni shod društva slovenskih in hrvatskih dijakov upodobljajočih umetnost. »Vesna«, na Dunaji, ki se bo vršil dne 9. maja 1903 v Richterjevi restavraciji (III. Rennweg 3) točno ob 7. uri zvečer s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika pripr. odb. 2. Poročilo pripr. odbora. 3. Volitev odbora za tekoči tečaj. 4. Slučajnosti.

Vsi gg. slovenski in hrvatski dijaki upodoblj. umetnostij dobrodošli!

V imenu pripr. odbora:

stud. arch. Fran Bančić m. p. predlagatelj.

Stud. art. Aleksander Šantel m. p. preds. pripr. odbora.

Loterijske številke, izžrebane dne 6. maja:

Lvov 79 31 82 48 60

Praga 44 73 15 9 65

Brzjavna poročila.

Ustaja v Maroku.

MELILA 6. (B.) Poročevalec lista »Heraldo« iz Melile oporeka vestem o umoru pretendenta Bu-Hamara. — Spretna straža ustašev je došla v Udja; druge njihove bojne sile se pričakujejo skoro.

Dogodki na Balkanu.

CARIGGAD 6. (B.) V Solunu so še vedno vse šole zaprte. Ravnatelji in učitelji bolgarskih šol so v zaporih. Tudi na drugih krajih Macedonije je bilo aretiranih mnogo

učiteljev. Na hišni preiskavi pri nekem tukajšnjem bolgarskem trgovcu je bilo zaplenjenih, da si je protestiral proti temu, več privatnih papirjev pri njem bivajočega podtajnika bolgarske diplomatske agencije, Nikoforova.

Ker pa niso našli ničesar, kar bi koga kompromitiralo, so hoteli vrniti papirje. Toda Nikoforov je odklonil to. Bolgarski agent Gešov je že dvakrat protestiral na Porti proti postopanju policije in Bolgarska bo brzkone zahtevala primerno zadoščenje.

CARIGRAD 6. (B.) Govori se, da je sultan vsled dogodkov v Solunu osebnopapiral na kneza Ferdinanda, naj v obojestranskem interesu še energičneje, nego doslej nastopa proti macedonskim odborom, katerih ognjišče je brezdvomno v Bolgarski, odkoder se vzdržuje vse gibanje. Tu in v evropskih vilajetih nadaljujejo z aretovanji Bolgarov. Glede mnogih ni nikakega dvoma, da je aretiranje neopravičeno. V bolgarskih krogih trdijo, da denarja potrebni policisti v mnogih slučajih zato aretirajo bogate Bolgare, da potem izsiljujejo denar iz njih.

Izdajatelj in odgovorni urednik **FRAN GUDNIK.**
Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Svoji k svojim! X
X ZALOGA X
X pohištva X
X dobro poznane X
X tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan) X
X vpisane zadruga z omejenim poročtvom X
X prej Anton Černigoj X
X Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) X
X št. 1. hiša Marenzi. X
X Največja tovarna pohištva primorske dežele. X
X Solidnost zjamčena, kajti les se osuši X
X v to nalašč pripravljenih prostorih s tem X
X peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo X
X derna sestava. Konkurenčne cene. X
X Album pohištva brezplačno. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodajalnica
zelenjave, sadja, piva, vina in
sladkarij je na prodaj. Več pove
naša uprava.

Velik dohod
rudečih in črnih trakov od gumija za cepljenje trt,
dvakrat rafinirano žveplo Romagne in Cesene, z
modro galico 3% in 5% mešano žveplo, angleška
modra galica, »Agricol« za uničevanje mrčesov
na trtah, cvetlicah, drevu in zelenjavi, žvepljal
nice, cevi od gumija za žveplja nice, uava »Rafia«
za vezati cvetlice.

Velika zaloga in izbor
»Futterkalk« za mastiti vsakovrstne domače živali,
mlete barve v olju ali prahu, pokostij, čopičev, an
gleško laneno olje surov in kuhano in za živali,
žebji, šipe, mast za vozove, vrvi, pip, ščetk, par
fema, esenc, vinskega cveta in snega za kis, mine
ralnih vod, vžigalic in voščila družbe sv. Cirila in
Metoda, zelišč in medicinskih olj, voščeni in stea
rinskih sveč, finca in navadnega mila.

Cene brez konkurence.
Priporočila se za blagobno podporo
Emil Cumar pok. Fridriha
v Trstu, ulica Belvedere št. 37,
podružnica: Opčina 212.

Užgani znak na zamašku
v varstvo
proti
ponarejanju
MATTONIJA
Giesshubler
Sauerbrunn.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Nova rašča lasij!

Na tisoče zdravnikov tu- in inozemskih priporočajo *Locacrinovo vodo* za lase in brado itd., ako rastejo pomanjkljivo. *Locacrin-voda* za lase počeja moškemu, ženski in otroku krasno in polno glavo las. ravpravlja vsake lase, goste, dolge, polne, blisčave in mehke kakor stila; vzdržuje iste mladeniško sveže in lepe, obvaruje proti izpadanju in vzdržuje kožo glave čisto in zdravo, vsled česar glava ne opari. Predčeno osiveli lasje postanejo po uporabi *Locacrina*, ne da bi jih bilo treba barvati, zopet naravne. *Locacrin* je najboljši kosmetično sredstvo za negovanje lasij in brade, isti je preskušen od zdravstvenih oblasti ter priznan od najslavnejših učencov.

Cena veliki steklenici »*Locacrin*«, ki zadošča za več mesecev 5 kron, 3 steklenice 12 kron, 6 steklenic 20 kron, steklenice za poskušnjo K 2. — Raspošilja prvi povzetju, ali, ako se denar predplača, evropska zaloga:

M. Feith, Dunaj

VI. Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Trstu:

Lud. Nagelschmidt, prodaja na debelo in drobno, ulica San Sebastiano 1, E. Zernitz ulica Stadion 2, Josip Žigon, ulica Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5 Ivan Cilia.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso štv. 19. TRST.

Rokovice glave, pive vrste za gospe, 2 gumba po gld 1.—
Rokovice 3 gumbi po gld 1.20
iz švedske ali bele kože za prati,
Rokovice 3 gumbi po gld 1.20
ravno take, za deklice, 2
Rokovice gumba po gld —.80
iz ponarejene kože, 3 gumbi
Rokovice po gld —.50
Rokovice glave za gospe (angleške vrste)
po gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angleške po gld 1.80
Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike 70 novč.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdke Kielhauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Na milijone dam

„Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 lahkih in svežih čistišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljši sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljši sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljši sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmidt, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Žigon ul. Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ivan Cilia, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rento

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarake hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju žrtve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravi, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v smislu gesla: Svoji k svojim!

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

TISKARNA „EDINOST“
sprejema naročila vsakovrstnih tiskovin.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tohtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna.

Cene nizke.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice števil. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.